

Lašu luterāņu baznīca

Adrese: Eglaine, Eglaines pagasts, Ilūkstes nov., LV-5444

Mājas lapa: <http://www.visitdaugavpils.lv>

Koordinātes: 55°57'24.2" N, 26°7'44.1" E

Ekskursijas: Ir

Kultūrvēsturiskie objekti

Apraksts: Lašu luterāņu baznīcas mūra ēka ir uzbūvēta 1805. gadā. Baznīcas dārzā ir pirmā pasaules kara laikā kritušo vācu armijas karavīru kapi. Lašu evaņģēliski luteriskās baznīcas vēsture sākās 16.gadsimtā, kad Kurzemes hercoga Gotharda Ketlera padomnieks Taube nodibināja Pabēržu miestu. Miestā bija ap 150 iedzīvotāju. 1596.gadā Lašu muižnieks Taube Pabēržu miestā uzcēla baznīcu, ko apkalpoja Ilūkstes mācītājs. 17.gadsimtā miests iznīka.

1610. gadā jaunais Lašu īpašnieks Fitinghofs baznīcu pārcēla uz Lašu muižu. Kad 1635.gadā Ilūkstes baznīcu nodeva katoļiem, Fitinghofs dāvināja zemi, kur dibināja Lašu mācītājmuižu, un izraudzījās pastāvīgu mācītāju. Tagadējo Lašu mūra baznīcu 0,5 km attālumā no mācītājmuižas 1805. gadā cēla Reinholds Klopmanis. Lašu baznīcas patronāta tiesības piederēja Lašu, Baltu, Šēderes un Grīnvaldes muižu valdītājiem. Draudzei piederēja Lašu Baltmuižas, Lustbergas, Annas, Šēderes, Grīnvaldes un Šarlotes novads.

Pie baznīcas atrodas kapi Pirmajā pasaules karā kritušajiem vācu karavīriem. Starp tiem ir kara lidotājs V. Veseloks (W. Weseloh) (17. 02. 1917.). Baznīcā pie rietumu sienas ir piemiņas plāksne Pirmajā pasaules karā kritušajiem Lašu pagasta iedzīvotājiem ar šādu tekstu: Dievs Tēvs, Latvija 2. Rīgas Latv. strēln. pulka kar. krituši pie Ķekavas un Ložmetēju kalna 1916. g. Bluzmans Jānis, Salna Roberts. Jelgavas pulka kar. krit. Bermonta kaujās 1919. g. Putniņš Vilis, resnis Ernests. Daugavpils kājn. pulka kar. Rumbāns Nikolajs. Krit. lielinieku kaujā 1920. g. pie Valnes. Zaļās armijas dalīb. Ķerubins Jānis. Krit. Lašu pag. 1920. g. Lašu draudze.

1992. gadā uzlikta otra plāksne ar tekstu:

"... un es Jūs uzticu tam Kungam un viņa žēlastības vārdam, kas spēj Jūs celt un dot mantojumu līdz ar visiem svētiem. Ap. D. 20, 32. Mācītājam Edgaram Placim un pārējiem Lašu draudzes locekļiem, kas sākuši savu Golgātas ceļu 1941. un 1949. gadā."

Tornī pirms Pirmā pasaules kara bija Andreja Cunceļa zvans (vienam no muižas kučieriem par uzticamu kalpošanu atdotas Cunceļu mājas. Kad Cunceļu saimnieks atradies uz miršanas gultas, viņš baznīcai novēlējis 100 dālderus zvana iegādei). Pirmā pasaules kara laikā zvanu aizveda krievi.

1936.-1937. gadā bija veikts pēdējais lielais baznīcas remonts. Tagadējais zvans iegādāts 1937. gada 17. maijā un liets Liepājas Metālliešanas fabrikā. Zvans iegādāts par draudzes ziedojumiem. Lielo kroņlukturi dāvina Zemoļu ģimene. Uz kroņluktura uzraksts: "Lašu draudzei 1936. gada decembrī ziedojuši Miķelis, Jēkabs, Kārlis, Roberts Zemoļi".

Lašu baznīcā atrodas ērģeles, kuru iekšpusē lasāms uzraksts: "Dieb Neu Anno Domini 1789 Fridrich Samuel Santsen".

Ir zināms, ka Lašu draudzē kalpojuši mācītāji: Hermanis Konrads Stenders (1684-1755), kurš mūža pēdējos 44 gadus vadīja Lašu draudzi, Ernests Fridrihs Stenders (1763-1823), Rūdolfs Raisons (1821-1908), kurš Lašu draudzē kalpoja no 1856. Līdz 1882. gadam.

Pārējie: Boss (1892-1913), Kokars (1913-1921), Gaučs (1921-1936), Edgars Placis (1936-1941), Kondrats, Celmiņš, Klepers, Muižnieks, Leons, Teivāns (1944-1965), Mārtiņš Zelmenis (1965-1987). No 1987. gada Lašu draudzē kalpo mācītājs Arvīds Bobinskis.

Lašu draudzes pīrekšnieki bija: Kārlis Zemītis, Jānis Čunčulis, Pēteris Kancāns, Jānis Bluzmans, Mārtiņš Silaraups, Kārlis Bluzmans, Arvīds Možeika. No 1990. gada draudzi vada Jānis Valters.

No 1936. gada Lašu baznīcas darbā iesaistās arī Pormaļu dzimta. Par pērminderu un apkalpotāju 36 gadus strādā Kārlis Pormalis. No sešdesmito gadu beigām līdz 1993. gadam par sekretāri strādā Berta Brodova, K. Brodovs, kurš astoņpadsmit gadus izpilda baznīcas apkalpotāja pienākumus. Pormaļu dzimtas darbību baznīcā vēl šodien turpina ilggadējā draudzes kasiere Emma Sējāne (Pormale). No 1936. līdz 1959. gadam par pērminderi baznīcā strādā arī Jānis Kļaviņš. No 1990. gada par Lašu baznīcas kalpotāju un zvaniķi strādā Broņislavs Sējāns. 1996. gada 13. oktobrī Lašu draudze atzīmēja 400 gadu pastāvēšanas jubileju. Svinības sākās ar piemiņas brīdi un sveču iedegšanu uz mūžībā aizgājušo draudzes locekļu kapiem. Vēlāk tika rīkota tikšanās Stendera muzejā un sveču iedegšana pie Gotharda Fridriha Stendera piemiņas akmens. Svinīgajā dievkalpojumā piedalījās arhibīskaps Jānis Vanags.

